

ודקא קשיא לך שנבלה אף היא הותרה
בחטאת העוף לכהנים?

תריצנא: עיקר ההיתר בנבלה דחטאת העוף
הוא משום גבוה, דכהנים משלחן גבוה קא
זכו. והרי זה נחשב שהם אוכלים מגבוה,
אבל היתר נבלה להדיוט לא מצינו, אלא רק
בחלב, ולפיכך ליכא למילף חלב מנבלה
וחמץ.

והא דתניא: כתיב "אלה הטמאים לכם בכל
השרץ", ודרשינן מה"א ד"הטמאים" —
לאסור צירן [הנוזל היוצא מהשרצים],
ורוטבן [השומן שבגופם], וקיפה [בשר דק
ותבלין השוקעים לשולי הקדירה] שלהן, של
השרצים, באכילה⁽⁶⁶⁾.

והוינן בה: למה לי קרא לאסור כל אלו
בשרצים? ליוגמר מהני, מחלב וחמץ ונבלה
שאף לאחר שנמחו, הם עומדין באיסורן
שאסורין בשתיה!?

ומתריצין: צריכי.

דאי לא כתב רחמנא בשרצים אלא הוה
ילפינן מהנך, הוה אמינא — דיו לבא מן
הדין להיות כנדון. מה התם בחלב חמץ
ונבלה, אינו חייב עד דאיכא כזית, אף הכא
נמי לא יהא חייב על אכילת שרצים עד
דאיכא

כזית. הלכך כתב רחמנא בשרצים לומר קכ-ב
שיהא הנמחה מהם כשרץ עצמו, שחייב
עליו בכעדשה.

והוינן בה: ולכתוב רחמנא בשרצים וליתו
הנך [נבלה⁽⁶⁷⁾], וליגמרו מינייהו דשרצים?

ומתריצין: משום דאיכא למיפרך: מה
לשרצים שחמורים הם, שכן טומאתן
ואיסורן במשהו, [כלומר, בכעדשה, דילפינן
איסורו מטומאתו, מה טומאתו בכעדשה אף

ותירץ על פי התוספות לעיל כח א סד"ה רבי,
שהגמרא נקטה שם כן לדיחויא בעלמא, אך
באמת גם לריש לקיש יש שחיטה לעוף מן
התורה.

66. מבואר בסוגיא כאן, שהריבוי של שרצים
אתא לומר שחייבים עליהם גם כשהם מחויים,
וזהו הפירוש קיפה שלהן, שזה הבשר הדק
הנמחה בשולי הקדרה. ואף שבגמרא לעיל
אמרינן ד"קיפה" דמתניתין היינו "פירמא" שזהו
הבשר הדק, ודחינן, אי הכי הוא עצמו יטמא
טומאת אוכלים, ולכן אמרינן דהיינו תבלין, מכל
מקום "קיפה" דשרצים כולל גם פירמא, וכן
כתבו רש"י ותוספות לעיל קיב ב, ותוספות
במסכת בכורות ו א. [אך מה שכתבו שם דקיפה
דשרצים כולל גם תבלין צריך עיון, דבשלמא

לגבי טומאת אוכלים אפשר לרבות שהתבלין
מצטרף עם האוכל, לפי שהוא נאכל עמו, אך
לגבי איסור אכילת שרצים היאך יתכן שהתבלין
יאסר באיסור שרצים, הרי אין זה שרץ? ובאמת
בתוספות הרא"ש על הגמרא לעיל מאי קיפה
תבלין כתב, דרק קיפה דמתניתין היינו תבלין,
אך קיפה דשרצים אינו תבלין אלא פירמא].

אך בסוגיא לעיל קיב ב מבואר שהריבוי של
שרצים אתא לומר שחייבים אף על הציר שלהם,
אף שהוא רק יוצא מן האיסור, ואינו מגוף
האיסור, וכתבו התוספות שם שתרוויהו דרשינן,
משום ששקולים הם ויבואו שניהם.

67. כתב הרשב"א, דקושית הגמרא היא על
נבלה בלבד, שהרי לגבי חמץ איכא למפרך מה
לחמץ שכן היתה לו שעת הכושר, ולגבי חלב